

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **M. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 6. 2018, č. j. 19 Ad 13/2018 – 28,

takto:

I. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyně podala ke Krajskému soudu v Ostravě žalobu, kterou se domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 25. 1. 2018, č. j. MPSV-2018/17893-923. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 24. 10. 2017, č. j. 580088/2017/OOI, kterým jí nebyla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení z důvodu, že stěžovatelka měla nájemní smlouvu k předmětnému bytu uzavřenou na dobu určitou do 30. 11. 2016, tedy v době vydání rozhodnutí užívala byt bez právního titulu k užívání. Žalobkyně v žalobě rovněž požádala soud o osvobození od soudních poplatků a navrhla, aby jí byl ustanoven zástupce.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 1. 6. 2018, č. j. 19 Ad 13/2018 – 28, rozhodl tak, že výrokem I. žalobkyni zcela osvobodil od soudních poplatků a výrokem II. zamítl její návrh na ustanovení zástupce. Krajský soud odůvodnil rozhodnutí neustanovit žalobkyni zástupce tím, že zastoupení advokátem není nutné k ochraně jejích práv. Vycházel z § 35 odst. 9 s. ř. s., který stanoví podmínky, jejichž kumulativní naplnění je nutné, má-li dojít k ustanovení zástupce účastníku řízení. Musí jít o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce musí být nezbytně třeba k ochraně práv tohoto účastníka. První podmínku žalobkyně podle krajského soudu splňovala, nezbytnost ustanovení zástupce však neshledal, neboť z obsahu žaloby dovodil, že žalobkyně se bez problémů orientuje v hmotněprávních i procesních předpisech, zná svá práva a je schopna samostatně sepsat dostatečně odborné podání k soudu, které je vnitřně systematizované a obsahuje veškeré podstatné formální i materiální náležitosti. Nadto poznamenal, že žalobkyně u něj podala již více žalob v obdobných případech, a proto neměl pochybnosti o jejích znalostech v dané problematice.

II.

[3] Proti výroku II. tohoto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Stěžovatelka je přesvědčena o důvodnosti svého návrhu na ustanovení zástupce. Namítla, že nemá právní vzdělání. Dále má za to, že nadále splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, což doložila vyplněným formulářem *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce*. Požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

III.

[4] Nejvyšší správní soud na úvod konstatuje, že nepožadoval zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, jelikož povinnost zaplatit poplatek má stěžovatel jen tehdy, směřuje-li jeho kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, bod 27, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS). O žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků proto nebylo nutno rozhodovat. V nyní souzené věci se ze stejných důvodů neuplatní ani § 105 odst. 2 s. ř. s. o povinném zastoupení advokátem (viz shora zmiňované usnesení rozšířeného senátu, konkrétně jeho bod 29); Nejvyšší správní soud proto stěžovatelku nevyzýval k doložení povinného zastoupení.

[5] Nejvyšší správní soud se dále zabýval návrhem stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vycházel přitom z § 35 odst. 9 s. ř. s., podle kterého lze účastníku ustanovit zástupce, jestliže jsou u něj dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[6] Při úvaze, zda je v řízení o této kasační stížnosti nezbytné ustanovit k hájení zájmů stěžovatelky advokáta, vycházel Nejvyšší správní soud ze skutečnosti, že stěžovatelka brojí proti usnesení o neustanovení zástupce a jedná se tedy o věc, která není skutkově ani právně nijak složitá. V kasační stížnosti prezentuje (byť obecně) důvody, kterými

zpochybňuje úvahu, na které je rozhodnutí krajského soudu postaveno, tedy že je schopna orientovat se v právních věcech a reagovat na požadavky soudu. Kasační stížnost tedy obsahuje dostatečné argumenty a ustanovení zástupce není k ochraně práv stěžovatelky nezbytně nutné (srov. také dřívější rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kterými byly zamítnuty stěžovatelčiny návrhy na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti za obdobné procesní situace, a to usnesení ze dne 27. 8. 2015, č. j. 1 As 197/2015 - 15, výrok I. rozsudku ze dne 15. 2. 2018, č. j. 5 As 14/2018 – 15, a výrok I. rozsudku ze dne 20. 2. 2018, č. j. 9 As 26/2018 - 16). Nejvyšší správní soud proto návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Podstatou projednávané věci je otázka, zda stěžovatelka je schopna dostatečně hájit svá práva v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, tj. zda byla v této věci naplněna druhá podmínka pro ustanovení zástupce podle citovaného § 35 odst. 9 s. ř. s.

[10] Krajský soud stěžovatelce sice přiznal zcela osvobození od soudních poplatků, dospěl však k závěru, že v jejím případě není ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně jejích práv. Nejvyšší správní soud s tímto závěrem souhlasí.

[11] Jak správně konstatoval krajský soud, žaloba stěžovatelky obsahuje všechny zákonem předepsané formální náležitosti, včetně rozhodujících skutkových okolností a právní argumentace zpochybňující rozhodnutí o nepřiznání doplatku na bydlení z důvodu užívání bytu stěžovatelkou bez právního důvodu. S ohledem na úroveň formulace podané žaloby svědčící o dobré orientaci v dané problematice se Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem nedomnívá, že by k ochraně práv stěžovatelky v řízení před krajským soudem bylo nezbytné zastoupení ustanoveným advokátem (srovnej přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č. j. 5 Afs 20/2011 - 62).

[12] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud posoudil existenci podmínek pro ustanovení zástupce správně; ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[13] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu